

L'HORA NOVA

INGENUAMENT

A l'exterior, en certs centres conservadors, hi havia arribat la ferma impressió de què la fúria feixista, després de les operacions del nord de la Península, es deixaria sentir en altres fronts de la nostra guerra. No és estrany que per «algú» hagués existit certa presumpció per creure que podia avençar-se a fer pronòstics d'un envalentonament, sense reparar, però, en què, de l'un dia a l'altre, els factors que entren en joc poden haver variat en molt. I és precisament aquesta manca de percepció el que ha determinat la gran «planxa». Cap necessitat hi havia de fer creure a la gent, que només juga a l'«alça», que s'anava a donar el cop definitiu. Ara, a Anglaterra, els elements reaccionaris n'heuen la més gran desil·lusió i reviuuen aquella desconfiança que copsaren quan el fracàs de l'ofensiva en el front de Madrid, que en Franco anunciava com un èxit que només depenia d'hores comptades. Fa setze mesos que els facciosos anuncien que tenen la guerra guanyada i que molt prompte serà acabada. Ningú els privarà de seguir aquesta tàctica, de mostrar-se amb un optimisme desfermat; però, el que ja és dubtós, és que hi obtinguin nous avantatges, perquè, de les ja aconseguïdes, si els penedits poguessin tornar a Roma, potser se'n retallaria un bon tros. Llavors, quan es formà la conjunció germano-italo-franquista, la República es trobava gairebé sense mitjans de defensa; mentre que en els moments actuals tenim la seguretat —com va dir el President Negrin— que si Franco no va poder guanyar pel novembre de l'any passat, molt menys guanyarà ara. La República compta amb un Exèrcit potent i abnegat que sabrà i voldrà triomfar.

ALFIL

L'ESPANYA DEL SEGLE XX

Sota el domini de la plutocràcia i del militarisme

XXXII

Tot just acaben de passar les incidències de l'Assamblea de parlamentaris, en aquest període del 1917, que el regionalisme català sofreix la pèrdua de la seva figura més preeminent, del qui ha estat ànima i encarnació de l'obra de la Mancomunitat de Catalunya: Enric Prat de la Riba. Ha mort, en trobar-se Catalunya—com ha dit un escriptor— en una fase transcendental del seu ressorgiment, quan passa de l'estat de sentiment a concrecionar en idea, i, per tant, en força motriu. La figura d'en Prat de la Riba s'hi veu en primer terme, i quan la boirina del temps —acaba dient— haurà difumat moltes figures secundàries, la del que fou primer President de la Mancomunitat passarà a la història amb un relleu d'una personalitat inconfusible.

Després de consignar la desaparició d'un gran valor de la política catalana, que indubtablement tindrà les seves repercussions en les futures directrius del partit que més pesa a Catalunya, entrem a ocupar nos dels esdeveniments que es van succeïnt en la vida espanyola.

En els primers dies d'agost sorgeix una vaga de ferroviaris que deriva en una vaga general en tot el país. El Govern Dato, s'ha afanyat a declarar l'estat de guerra i ha procedit a la detenció dels comitès que dirigien el moviment. Formaven el comitè central, els destacats socialistes Besteiro, Largo Caballero, Anguiano i Saborit, els quals, sotmesos en Consell de guerra, són condemnats a cadena perpètua.

N'hi ha prou amb dir d'aquest moviment, liquidat en menys de vuit dies i sense conseqüències greus en el seu descabdellament, que ha estat presentat des de les altures com una veritable intentona revolucionària, recolzada amb diner foraster i amb el propòsit de possibilitar un canvi d'orientació en la política espanyola, amb mires al conflicte europeu. Aquesta versió ha permès poder extremar el rigor en la pràctica de detencions, que han estat nombrosíssimes, alhora que s'ha volgut justificar el perllongament del règim d'excepció fins a la primera desena d'octubre.

El moviment polític desperta aviat del col·lapse, i ara ja tenim els homes de més o menys relleu de cada partit, que s'esforcen a fer declaracions i auguris. En el Congrés s'han reunit, amb el mateix caràcter que ho feren abans a Barcelona, els parlamentaris oposicionistes a l'actuació del Govern. I el comte de Romanones, per acabar ho d'arrodonir, anuncia un discurs que farà tremolar les esferes i que donarà el cop de gràcia al ministeri liberal conservador.

Tenim esdeveniments en porta, amb un canvi de situació que causarà certa sorpresa, per tal com trencarà la norma del torn pacífic dels dos partits que monopolitzen la direcció del país. Hi ha motius, i la por fa córrer: tornen a parlar les Juntes de Defensa, en nom, ara, de la *Unión del Arma*.

DEMO